

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความตั้งใจ กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของ
นักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

The Relationship Between Attitude Toward Nursing Profession,
Factors Affecting Intention and The Nursing Professional
Intention of Nurse Students in Eastern Asia University

Received: May 7, 2018

Revised: September 20, 2018

Accepted: September 25, 2018

ศุภามณ จันทร์สกุล¹

Suphamon Chansakul

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2/2560 เก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 337 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอย ผลวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ ความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ถดถอยพบว่า ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ กับความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีสัมประสิทธิ์การทำนายเมื่อปรับค่าความลำเอียงโดยสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 20.4 สมการทำนายดังนี้

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y} = .056 \text{ ATT} + .391 \text{ EVA}^{**} + .187 \text{ MO}^{**} + .0 \text{ PER}$$

คำสำคัญ: เจตคติ วิชาชีพการพยาบาล ความตั้งใจ

¹อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, e-mail: suphamon@eau.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to study the relationship between attitude toward the nursing profession, factor affecting intention and nursing professional intention of nursing students in Eastern Asia university. There were 337 participants. The research instrument was a five-level scale questionnaire. The statistical analysis included Descriptive statistics, Pearson's correlation, and simple regression analysis. The research findings were as follows:

Attitude toward the nursing profession, belief evaluation on the nursing profession, belief and motivation to comply subjective norm on the nursing profession, and perceived behavioral control on the nursing profession was positively correlated with the nursing professional intention significantly. And the nursing professional intention was predicted by belief evaluation on nursing profession, belief and motivation to comply subjective norm on nursing profession significantly. The coefficient estimates with unbiased prediction were 20.4%. As the following prediction equation:

$$\hat{Y} = .056 \text{ ATT} + .391 \text{ EVA}^{**} + .187 \text{ MO}^{**} + .0 \text{ PER}$$

Keywords: Attitude, Nursing professional, Intention

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ควรเตรียมนักศึกษาพยาบาลตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วิชาชีพใน ชั้นปีที่ 1 เมื่อนักศึกษาพยาบาลมีเจตคติทางลบต่อ วิชาชีพจะทำให้เกิดผลเสียคือไม่มีความสุขในการเรียน เกิดปัญหาในการขึ้นฝึกปฏิบัติบนคลินิก (อนัญญา คูอาริยะกุล, วราภรณ์ ยศทวี, นัยนา อินธิโชติ, วิภาวรรณ นวลทอง และวีระยุทธ อินพะเนา, 2555) ดังนั้นเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลจึงสำคัญต่อ การเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เจตคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนตลอดจนการให้การพยาบาลของนักศึกษา และความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา

พยาบาล (ปนัดดา จั่นผ่อง, 2544; มานิกา พระแท่น, 2544) สอดคล้องกับการศึกษาของ นรากร พลหาญ และ สมสมร เรืองวรบูรณ์ (2555) ที่พบว่าเจตคติ ต่อวิชาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 97.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น เมื่อนักศึกษามีเจตคติ ที่ดีต่อวิชาชีพน่าจะมี ความตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และมีความพร้อมใน การเป็นพยาบาลวิชาชีพต่อไป โดยเจตคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับความตั้งใจในการเลือกประกอบวิชาชีพพยาบาล (คมวัฒน์ รุ่งเรือง, ศรีนยา พลสิงห์ชาญ และ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2556)

ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมใดๆของบุคคลขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ จึงเกิดการศึกษาดำเนินการของพฤติกรรมนั้นๆ และทำนายพฤติกรรมความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น (behavioral intention) ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior : TPB) ของไอน์เซ็นและฟิชบายน์ (Ajzen and Fishbein, 1980 cited in Hale, Householder and Greene, 2002; Ajzen, 1985 cited in Madden, Ellen and Ajzen, 1992) โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ ได้แก่ ความเชื่อกับการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลพฤติกรรม ความเชื่อที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมซึ่งส่งผลให้เกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม (Ajzen, 1985 cited in Madden, Ellen and Ajzen, 1992; Ajzen, 1991 อ้างถึงใน มัณฑนา เหมชะญาติ, รัชชนก สิทธิเวช และ ศุภกิจ เฉลิมกิตติชัย, 2554; Ajzen, 1991 อ้างถึงใน กมลวรรณ ประภาศรีสุข, 2555)

เมื่อทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพพยาบาล การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพพยาบาล ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิง แรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล โดยปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพ (คมวัฒน์ รุ่งเรือง และคณะ, 2556) เมื่อทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ

ความตั้งใจในการเลือกศึกษาหรือการเลือกประกอบวิชาชีพพยาบาลตั้งแต่การตัดสินใจเลือกเรียนพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงเมื่อเข้าเป็นนักศึกษาพยาบาลว่ามีงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น การตัดสินใจเลือกเรียนพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ปี 2553 มีจำนวนผู้เลือกเรียนพยาบาลลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการเรียนพยาบาลในปี 2547 และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงไม่เลือกเรียนพยาบาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทั้งปี 2547 และปี 2553 (มัณฑนา เหมชะญาติ และคณะ, 2554) เมื่อนักศึกษาได้ก้าวเข้าสู่วิถีชีวิตการเป็นนักศึกษาพยาบาลซึ่งต้องเรียนอย่างหนักทั้งในภาคทฤษฎีและในภาคปฏิบัติ เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาอาจเปลี่ยนแปลงไปซึ่งอาจกระทบต่อความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาล โดยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลือกประกอบวิชาชีพพยาบาล (คมวัฒน์ รุ่งเรือง และคณะ, 2556) เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีอิทธิพลต่อความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลได้แก่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน ปัจจัยด้านวิชาชีพ และปัจจัยด้านการฝึกอบรมทั่วไป (บุษผชาติ อุไรรักษ์, 2559) ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษามีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพและมีความคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาล อาจารย์พยาบาลควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นในเรื่องของการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพแก่นักศึกษาพยาบาล (อรุณรัตน์ คันธา, 2557)

จากความสำคัญของเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลดังได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัย

ในฐานะอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาเอกชนที่มีบทบาทหน้าที่และให้ความสำคัญในการผลิตคนทางสุขภาพทั้งนี้เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพออกสู่สังคม (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 2559) ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาบัณฑิตพยาบาลให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล และมีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล อีกทั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ยังไม่เคยศึกษาในประเด็นนี้มาก่อน การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานอันนำไปสู่การหาแนวทางพัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล เกิดความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและมีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ และความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

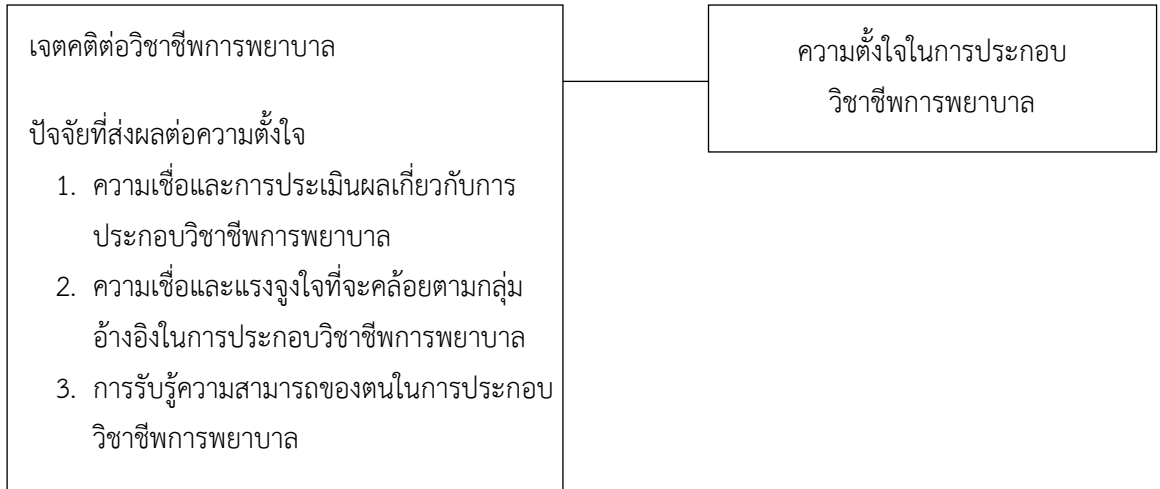
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

สมมติฐานของการวิจัย

เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดของไออันเซ็นและพิชบายน์ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior: TPB) ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนอธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ ได้แก่ เจตนาอันเกิดจากความแรงใจ ความเชื่อกับการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลพฤติกรรม ความเชื่อที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงใจให้คล้อยตาม การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมโดยมีความเชื่อว่าเรามีโอกาสและทรัพยากรมาก มีอุปสรรคน้อย ตลอดจนรับรู้ศักยภาพของตนเองว่าสามารถประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้ บุคคลก็จะเกิดความตั้งใจ และมีโอกาสสูงในการตัดสินใจเลือกประกอบวิชาชีพการพยาบาล สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) ประชากรในการวิจัยได้แก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 370 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 113 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 95 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 82 คน

ตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*power 3.1.9.2 ซึ่งเป็นโปรแกรมที่เปิดให้ใช้ได้โดยทั่วไปการพัฒนาโปรแกรมทำให้สามารถรองรับการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบได้ 5 แบบตามตารางสำเร็จรูปของ Cohen (1977, 1988 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) ในการคำนวณขนาดของตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมก่อนการวิจัยและใช้การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบก่อนการวิจัย (priori power analysis) กำหนดการทดสอบแบบสองทาง

(Two-tails) กำหนดค่าอิทธิพล (effect size) สำหรับการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ρ) ขนาดปานกลางเท่ากับ 0.3 กำหนดระดับนัยสำคัญหรือโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนประเภท 1 (Type I error) เท่ากับ 0.05 กำหนดอำนาจการทดสอบ ($1-\beta$) เท่ากับ 0.95 ได้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำเท่ากับ 138 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด โดยมีนักศึกษาพยาบาลสมัครใจและยินยอมเข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดจำนวน 337 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 79 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 90 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 82 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบ

รายการประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นปี ความสนใจ และเหตุผลในการเรียนพยาบาล อาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา อาชีพที่คาดหวังในอนาคต ระยะเวลาที่ตั้งใจประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ในภาคการศึกษา 2 ปี การศึกษา 2559 ให้เติมคำตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล พัฒนาโดย ศุภามณ จันทรสกุล (2554) มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวนข้อคำถาม 36 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านค่านิยมของตนเองต่อวิชาชีพ 2) ด้านลักษณะของวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และ 3) ด้านการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วมาใช้ซ้ำ เครื่องมือมีความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.871 จึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ได้คุณภาพเหมาะกับการนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอน์เซ็นและพิชบายน์ การพัฒนาโดยผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมและนิยามตัวแปรความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลว่าเป็นการแสดงความประสงค์ของบุคคลและตัดสินใจเลือกที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล โดยมีข้อคำถามว่า “ฉันตั้งใจจะประกอบวิชาชีพการพยาบาลตลอดชีวิตการทำงานของฉัน” ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล 2) ความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพ

การพยาบาล และ 3) การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of consistency : IOC) พิจารณาข้อคำถามรายข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 แสดงถึงเครื่องมือวิจัยมีความตรงเชิงเนื้อหา (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ส่วนการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าความเที่ยงของความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) ค่าที่มากกว่า 0.7 แปลผลว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงของความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) การตรวจสอบความเที่ยงพบข้อคำถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล 2) ความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และ 3) การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค 0.7, 0.7 และ 0.95 เรียงตามลำดับ

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และแบบสอบถามความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51 - 5.00 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติ/ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพในระดับดีมาก

3.51 - 4.50 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติ/ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพในระดับดี

2.51 - 3.50 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติ/ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพในระดับพอใช้

1.51 - 2.50 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติ/ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพในระดับควรปรับปรุง

1.00 - 1.50 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติ/ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพในระดับควรปรับปรุงมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์ (IRB) ของมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย มีการพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่างและมีกระบวนการรักษาความลับของตัวอย่าง การเก็บข้อมูลดำเนินการที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 การเก็บข้อมูลโดยให้นักศึกษาทำแบบสอบถาม 1 ชุดใช้เวลาประมาณ 30 นาที ในช่วงเวลาที่นักศึกษาไม่มีการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์สถิติบรรยายข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ อายุ เพศ ความสนใจและเหตุผลในการเรียนพยาบาล อาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา อาชีพที่คาดหวังในอนาคต ระยะเวลาที่ตั้งใจประกอบวิชาชีพการพยาบาล คำนวณ

หาความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์สถิติบรรยายเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 คะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจ และความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สถิติอ้างอิงโดยพิจารณาการใช้สถิติอ้างอิงแบบ Parametric statistics วิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression)

ผลการวิจัย

นักศึกษาทุกชั้นปี (N=337) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 95.0) สมัครใจเรียนพยาบาลด้วยตนเอง (ร้อยละ 93.2) มีผลการเรียน 2/2559 เฉลี่ย 2.66-2.93 นักศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเรียนที่สำคัญคือวิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่มั่นคง มีงานทำแน่นอน ไม่ตกงาน (ร้อยละ 59.3) การประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเป็นพยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาลเอกชน (ร้อยละ 79.5) ในโรงพยาบาลรัฐบาล (ร้อยละ 16.0) นักศึกษาตั้งใจประกอบวิชาชีพระยะเวลา มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 42.7) และอาชีพที่คาดหวังในอนาคตส่วนใหญ่ยังตั้งใจเป็นพยาบาลวิชาชีพ (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือเป็นอาจารย์พยาบาล (ร้อยละ 11.0) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

	ระดับชั้นปี									
	ปี 1 (n=79)		ปี 2 (n=86)		ปี 3 (n=90)		ปี 4 (n=82)		ปี 1-4 (N=337)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
อายุ										
18-20 ปี	71	89.9	72	83.7	48	53.3	2	2.4	193	57.3
21-23 ปี	8	10.1	12	14.0	41	45.6	76	92.7	137	40.7
> 24 ปี	-	-	2	2.3	1	1.1	4	4.9	7	2.1
เพศ										
ชาย	2	2.5	8	9.3	2	2.2	5	6.1	17	5.0
หญิง	77	97.5	78	90.7	88	97.8	77	93.9	320	95.0
ความสนใจในการเรียน										
สมัครใจด้วยตนเอง ตั้งใจเป็นพยาบาลวิชาชีพ	79	100	83	96.5	83	92.2	69	84.1	314	93.2
บิดา - มารดา / ผู้ปกครอง บังคับให้เรียน	-	-	3	3.5	4	4.4	10	12.2	17	5.0
สอบเรียนคณะอื่นไม่ได้	-	-	-	-	2	2.2	1	1.2	3	0.9
เรียนตามเพื่อน	-	-	-	-	1	1.1	2	2.4	3	0.9
เหตุผลในการเรียนพยาบาล										
รักวิชาชีพใฝ่ฝันอยากเป็นพยาบาลอย่างแท้จริง	41	51.9	36	41.9	30	33.3	24	29.3	131	38.9
เป็นอาชีพที่มั่นคง มีงานทำแน่นอน ไม่ตกงาน	38	48.1	49	57.0	58	64.4	55	67.1	200	59.3
เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี	-	-	1	1.2	2	2.2	3	3.7	6	1.8
อาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา										
พยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาล	19	24.1	13	15.1	13	14.4	9	11.0	54	16.0
รัฐบาล										
พยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาล	58	73.4	71	82.6	70	77.8	69	84.1	268	79.5
เอกชน										
พยาบาลวิชาชีพประจำการในคลินิก / ศูนย์	1	1.3	2	2.3	4	4.4	2	2.4	9	2.7
ความงามของเอกชน / โรงงาน										
ตัวแทนจำหน่ายยา/พนักงานขายอุปกรณ์	-	-	-	-	-	-	2	2.4	2	0.6
เครื่องมือแพทย์										
พยาบาลวิชาชีพ Part-time ร่วมกับประกอบ	-	-	-	-	2	2.2	-	-	2	0.6
อาชีพอื่น										
ประกอบอาชีพอื่น	1	1.3	-	-	1	1.1	-	-	2	0.6
อาชีพที่คาดหวังในอนาคต										
พยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาล	65	82.3	65	75.6	62	68.9	50	61.0	242	71.8
รัฐบาล/เอกชน										
พยาบาลวิชาชีพประจำการในคลินิก / ศูนย์	3	3.8	7	8.1	8	8.9	5	6.1	23	6.8
ความงามของเอกชน / โรงงาน										
อาจารย์พยาบาล	10	12.7	9	10.5	7	7.8	11	13.4	37	11.0
พยาบาลวิชาชีพ Part-time ร่วมกับประกอบ	-	-	2	2.3	1	1.1	-	-	3	0.9
อาชีพอื่น										

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	ระดับชั้นปี									
	ปี 1 (n=79)		ปี 2 (n=86)		ปี 3 (n=90)		ปี 4 (n=82)		ปี 1-4 (N=337)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ตัวแทนจำหน่าย/พนักงานขายอุปกรณ์	-	-	-	-	3	3.3	1	1.2	4	1.2
เครื่องมือแพทย์										
แอร์โฮสเตส	-	-	2	2.3	4	4.4	9	11.0	15	4.5
แอร์โฮสเตส	-	-	2	2.3	4	4.4	9	11.0	15	4.5
ประกอบอาชีพอื่น	1	1.3	1	1.2	5	5.6	6	7.3	13	3.9
ระยะเวลาที่ตั้งใจประกอบวิชาชีพการพยาบาล										
1-5 ปี	6	7.6	8	9.3	10	11.1	4	4.9	28	8.3
6-10 ปี	5	6.3	11	12.8	18	20.0	25	30.5	59	17.5
11-15 ปี	5	6.3	10	11.6	16	17.8	15	18.3	46	13.6
16-20 ปี	16	20.3	16	18.6	15	16.7	13	15.9	60	17.8
มากกว่า 20 ปี	47	59.5	41	47.7	31	34.4	25	30.5	144	42.7
GPA 2/2559										
					$\bar{x} = 2.66$	$\bar{x} = 2.93$	$\bar{x} = 2.85$			
					SD = 0.49	SD = 0.43	SD = 0.37			

ผลการวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ด้วยสถิติบรรยาย พบว่า นักศึกษาทุกชั้นปี (N=337) มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.840$, SD. = 0.311) พิจารณารายชั้นปีพบนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่าปีอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.909$, SD. = 0.293) เมื่อพิจารณาคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลรายด้านพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านค่านิยมของตนเองต่อวิชาชีพ และด้านลักษณะของวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.286$, SD. = 0.510 และ $\bar{x} = 4.159$, SD. = 0.521 เรียงตามลำดับ) เมื่อพิจารณารายชั้นปีพบนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการ

พยาบาลรายด้านทั้งสองด้านสูงกว่าปีอื่น ๆ ($\bar{x} = 4.431$, SD. = 0.462 และ $\bar{x} = 4.254$, SD. = 0.491 เรียงตามลำดับ) ส่วนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงาน ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 3.461$, SD. = 0.353) เมื่อพิจารณารายชั้นปีพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.531$, SD. = 0.339 และ $\bar{x} = 3.524$, SD. = 0.367 เรียงตามลำดับ) ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 3.387$, SD. = 0.324 และ $\bar{x} = 3.407$, SD. = 0.361 เรียงตามลำดับ)

ส่วนผลการวิเคราะห์คะแนนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น

เอเชีย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ด้วยสถิติบรรยายพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปี (N=337) มีคะแนนความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.84$, SD. = 1.033) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีคะแนนความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่าปีอื่นๆ ($\bar{x} = 4.07$, SD. = 0.851) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.60$ SD. = 0.602, $\bar{x} = 4.274$ SD. = 0.620) เรียงตาม

ลำดับ) มีความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 3.455$ SD. = 0.578) เมื่อพิจารณารายชั้นปีพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ นักศึกษาทุกชั้นปีมีความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่าปีอื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

	ระดับชั้นปี									
	ปี 1 (n=79)		ปี 2 (n=86)		ปี 3 (n=90)		ปี 4 (n=82)		ปี 1-4 (N=337)	
	Mean	SD.	Mean	SD.	Mean	SD.	Mean	SD.	Mean	SD.
เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล	3.909	0.293	3.842	0.283	3.819	0.354	3.793	0.298	3.840	0.311
1) ด้านค่านิยมของตนเองต่อวิชาชีพ	4.431	0.462	4.310	0.496	4.233	0.577	4.177	0.464	4.286	0.510
2) ด้านลักษณะของวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม	4.254	0.491	4.151	0.508	4.136	0.569	4.099	0.503	4.159	0.521
3) ด้านการปฏิบัติงาน	3.531	0.339	3.524	0.367	3.387	0.324	3.407	0.361	3.461	0.353
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล										
1) ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	3.830	.575	3.691	.602	3.451	.567	3.434	.583	3.60	.602
2) ความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	3.421	.520	3.488	.644	3.424	.524	3.488	.619	3.455	.578
3) การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	4.178	.676	4.326	.516	4.259	.667	4.327	.607	4.274	.620
ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	4.05	.946	4.07	.851	3.67	1.071	3.60	1.164	3.84	1.033

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ดังตารางที่ 3 พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ

การพยาบาล ความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

	ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ (INT)	เจตคติต่อวิชาชีพ (ATT)	การประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ (EVA)	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MO)	การรับรู้ความสามารถของตน (PER)
INT	1	.295**	.417**	.183**	.225**
ATT		1	.561**	.108*	.514**
EVA			1	-.027	.340**
MO				1	.339**
PER					1

*p < .05 **p < .01

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์เหมาะสมในการวิเคราะห์ถดถอย (Non-multicollinearity) จากการพิจารณาค่า Tolerance และค่า VIF เหมาะสม (Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และ VIF มีค่าน้อยกว่า 10) ซึ่งผ่านข้อตกลงเบื้องต้น เมื่อพิจารณาค่า Durbin-watson มีค่าเท่ากับ 2.032 (ค่าปกติ 1.25 - 2.5) ซึ่งผ่านข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องความคลาดเคลื่อนไม่สัมพันธ์กัน (Non-autocorrelation) ผลการวิเคราะห์การถดถอย

อย่างง่ายพบ 2 ปัจจัยคือ ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล กับความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล สามารถทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีสัมประสิทธิ์การทำนายเมื่อปรับค่าความลำเอียงโดยสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 20.4 สามารถเขียนสมการทำนายได้ดังนี้

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Y} = .056 \text{ ATT} + .391 \text{ EVA}^{**} + .187 \text{ MO}^{**} + .0 \text{ PER}$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Collinearity	
	Coefficients		Coefficients			Tol.	VIF
	B	SE.	Beta				
Constant	-.431	.668		-.645	.520		
ATT	.185	.215	.056	.860	.391	.567	1.763
EVA	.670	.102	.391	6.562	.000**	.668	1.496
MO	.334	.094	.187	3.569	.000**	.863	1.159
PER	-.000016	.101	.000	.000	1.000	.646	1.547

Durbin-watson = 2.032
 F = 22.525 Sig. = .000**
 R = .462 R Square = .213 Adjusted R Square = .204 SE. = .922

*p < .05 **p < .01

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจต่าง ๆ และนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. นักศึกษามีเหตุผลในการเรียนพยาบาลที่สำคัญคือวิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่มั่นคง มีงานทำแน่นอน ไม่ตกงาน อภิปรายผลในประเด็นนี้ได้ว่า ปัจจุบันอัตราการว่างงานมีสูงขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560) ทำให้นักศึกษาตลอดจนครอบครัวเห็นความสำคัญของวิชาชีพพยาบาลซึ่งเป็นวิชาชีพขาดแคลน จากข้อมูลประกาศผลแอดมิชชันปี 2558 คณะพยาบาลศาสตร์เป็นคณะที่มีคนเลือกมากที่สุดถึง 4 อันดับ จากสถาบันต่าง ๆ (ผู้จัดการรายวัน, 2558) และในปีการศึกษา 2559 คณะพยาบาลศาสตร์เป็นคณะที่ติด 1 ใน 5 ของการเลือกเรียนต่อระดับปริญญาตรี (อุดม ชรินทร์, 2559) เหตุผลสำคัญในการเลือกเรียนพยาบาลเพราะเมื่อสำเร็จการศึกษานักศึกษามีงานทำแน่นอน และมีรายได้จากการทำงานอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ

การศึกษาของ วิมลทิพย์ ศรีเจริญ (2554) ที่พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ เพราะมูลค่าปัจจุบันอัตราผลตอบแทนภายในจากการคำนวณคุ้มค่าที่จะลงทุน

2. นักศึกษาทุกชั้นปีมีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนน เจตคติโดยรวมและรายด้านสูงสุดและลดลงเรื่อย ๆ จนถึงชั้นปี 4 เมื่อพิจารณาเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงาน ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับพอใช้ อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นนี้ตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเจตคติได้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิด ความชอบ/ไม่ชอบ ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมีอิทธิพลส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในทิศทางบวก เป็นกลาง ลบ และองค์ประกอบของ

เจตคติประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก การกระทำพฤติกรรม ที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังนั้นเจตคติจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้จึงทำให้สามารถอภิปรายได้ว่าการที่นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลลดลงในชั้นปีที่สูงขึ้นเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้ามาเรียนพยาบาลด้วยเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพแสดงได้จากเหตุผลในการเข้ามาเรียนพยาบาลเนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่มั่นคง มีงานทำแน่นอน ไม่ตกงาน รองลงมาเพราะรักวิชาชีพใฝ่ฝันอยากเป็นพยาบาลอย่างแท้จริง อีกทั้งนักศึกษาปีที่ 1 มีประสบการณ์การเรียนในหมวดรายวิชาทั่วไปและรายวิชาที่เป็นพื้นฐานของวิชาชีพซึ่งลักษณะของการเรียนการสอนยังไม่ยากและซับซ้อน นอกจากนี้ นักศึกษายังไม่มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยทำให้นักศึกษายังมองไม่เห็นสภาพที่แท้จริงของการฝึกปฏิบัติ ในขณะที่เมื่อนักศึกษาชั้นปี 3 และ 4 มีการเรียนรายวิชาทางการพยาบาลมากขึ้น ลักษณะของการเรียนการสอนยากและซับซ้อนขึ้นตลอดจนนักศึกษามีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยที่ซับซ้อนขึ้น สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดอันส่งผลทำให้เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลลดลงในชั้นปีที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ อนัญญา คูอาริยะกุล และคณะ (2555) ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ และ เจตคติของนักศึกษาต่อการพยาบาลเชิงบวกค่อยๆ ลดลงตามลำดับตามชั้นปีที่สูงขึ้น เพราะนักศึกษาได้พบว่งานพยาบาลทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและความรู้สึก ความรู้สึกภาคภูมิใจในวิชาชีพลดลง การช่วยเหลือและเอาใจใส่ต่อวิชาชีพเดียวกันน้อย และรู้สึกเป็นทุกข์ในการทำงาน

3. นักศึกษาทุกชั้นปีมีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และมีการรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี มีความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ อภิปรายผลการวิจัยจากโมเดลเชิงสาเหตุความตั้งใจแสดงพฤติกรรมตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอน์เซ็นและพิชบายน์ได้ว่า ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการมีความแข็งแกร่งของระดับความเชื่อร่วมกับการประเมินผลความเชื่อจนทำให้เกิดเจตนาแสดงพฤติกรรม การมีปทัสถานความเชื่อร่วมกับการถูกกลุ่มอ้างอิงจูงใจให้คล้อยตามในการกระทำพฤติกรรม และการรับรู้ศักยภาพของตนว่าสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้ ดังนั้นจากผลวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่านักศึกษากทุกชั้นปีมีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดีจากการที่นักศึกษามีความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในระดับดี และมีการรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดี ถึงแม้ว่าจะมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในระดับพอใช้ และการที่นักศึกษาทุกชั้นปีมีคะแนนความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ อภิปรายผลการวิจัยได้ว่านักศึกษามีความสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

4. เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจได้แก่ ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ ความเชื่อและแรงจูงใจ

ที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อภิปรายผลการวิจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอน์เซ็น และพิชบายน์ได้ว่า ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถของตนในการประกอบวิชาชีพ เป็นตัวแปรปัจจัยในโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ ส่วนเจตนาต่อวิชาชีพการพยาบาลแสดงถึงความรู้สึกนึกคิดและค่านิยมที่นักศึกษามีต่อวิชาชีพพยาบาล ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่วนผลการวิเคราะห์ถดถอยพบว่า ความเชื่อและการประเมินผลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ กับความเชื่อและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับการศึกษาของ คมวัฒน์ รุ่งเรือง และคณะ (2556) ที่พบว่าเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพการพยาบาล ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดการศึกษา : ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีนักศึกษาพยาบาลที่มาเรียนพยาบาล เพราะบิดา-มารดา/ผู้ปกครอง บังคับให้เรียน (ร้อยละ 5) สอบเรียนคณะอื่นไม่ได้และมาเรียนตามเพื่อน

(ร้อยละ 0.9 เท่ากัน) นักศึกษากลุ่มนี้อาจมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนรายวิชา จึงควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและติดตามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล : ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนน เจตคติโดยรวมและรายด้านสูงสุดและลดลงเรื่อย ๆ จนถึงชั้นปี 4 เมื่อพิจารณาเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานพบนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นอาจารย์ผู้นิเทศหรือพยาบาลที่เลี้ยงบ่นหอผู้ป่วยควรจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ จัดประสบการณ์ที่ดี และส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลที่ดีของนักศึกษา

3. ด้านการบริหาร: ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตลอดจนผลักดันกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและเกิดความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลอันเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันและสถานประกอบการผู้นำไปใช้บัณฑิต

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป: ควรทำวิจัยต่อยอดจากการทำวิจัยครั้งนี้โดยการทำวิจัยเชิงทดลองได้แก่ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล โดยเฉพาะการจัดกระทำหรือใส่การทดลองเมื่อนักศึกษาขึ้นสู่ชั้นปีที่ 3 และเน้นการส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ประภาศรีสุข. (2555). *การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คมวัฒน์ รุ่งเรือง, ศรีนยา พลสิงห์ชาญ และสมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 6(3): 119-127.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. (2559). *เอกลักษณ์คณะพยาบาลวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://faculty.eau.ac.th/Faculty_of_Nursing/\[18](http://faculty.eau.ac.th/Faculty_of_Nursing/[18) มีนาคม 2560]

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). วิธีการที่ถูกต้องและทันสมัยในการกำหนดขนาดตัวอย่าง. *เอกสารประกอบการบรรยาย ในโครงการ Research Zone*. สำนักงานวิจัยแห่งชาติ.

นรากร พลหาญ และสมสมร เรืองวรบูรณ์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม* 31 (กันยายน – ตุลาคม): 33-43.

บุบผชาติ อุไรรักษ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 17(3): 99-106.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สุริยวิทยาสาส์น.

ปนัดดา จันท้อง. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษา* วพบ. *โครงการร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ม.นเรศวร*. นครสวรรค์ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์.

ผู้จัดการรายวัน. (2558). *เจาะลึกเทรนด์ใหม่ ปี 58 เด็กไทยแห่เรียนพยาบาลเงินดี-มีงานมั่นคง*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/daily/ViewNews.aspx?NewsID=958000075066>. [3 ตุลาคม 2560]

มานิกา พระแท่น. (2544). *การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มณฑนา เหมชะญาติ, รัชชนก สิทธิเวช และ ศุภกิจ เฉลิมกิตติชัย. (2554). การเปรียบเทียบความตั้งใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงในปีการศึกษา 2547 กับปีการศึกษา 2553. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 22(2): 28-49.

วิมลทิพย์ ศรีเจริญ. (2554). การศึกษาการตัดสินใจเลือกเรียนพยาบาลและผลตอบแทนสุทธิของการลงทุนทางการศึกษา. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย “มสธ. วิจัย ประจำปี 2554”. (148-161).

ศุภกานณ จันทรสกุล. (2554). *อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเข้มแข็งในการมองโลกและการรับรู้ การเรียนการสอน ต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *ปี 2017 คนจบปริญญาตรี ตกงานมากที่สุด*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.admissionpremium.com> [3 ตุลาคม 2560]

อนัญญา คูอาริยะกุล, วราภรณ์ ยศทวี, นัยนา อินธิโชติ, วิภาวรรณ นวลทอง และ วีระยุทธ อินพะเนา. (2555). เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 6(1): 18-26.

อรุณรัตน์ คันธา. (2557). ผลกระทบและทางออกของการขาดแคลนกำลังคนทางการพยาบาล ในประเทศไทย. *Journal of Nursing Science*, 32(1): 81-90.

อุดม คชินทร. (2559). *สอบ.เปิดเผย 20 คณะยอดนิยมแอดมิชชันปี 59*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.admissionpremium.com/content/1062>. [3 ตุลาคม 2560]

Hale, Householder and Greene. (2002). *The Theory of Reasoned Action*. Retrieve from <http://eclipse.rutgers.edu/wp-content/uploads/sites/51/2014/pdf/TRAbkch-02.pdf>

Madden, Ellen and Ajzen. (1992). A Comparison of The Theory of Planned Behavior and The Theory of Reasoned Action. *PSPB*, 18(1): 3-9.